

Τι είναι ο Εσπερινός της Συγγώμης και οι Κατανυκτικοί Εσπερινοί της Μεγάλης Τεσσαρακοστής .

Ευάγγελος Μαυρογόνατος

Οι κατανυκτικοί Εσπερινοί τελούνται κάθε Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

Το απόγευμα της Κυριακής της Τυροφάγου τελείται ο Κατανυκτικός Εσπερινός της Συγγώμης. Κατανυκτικός λέγεται, διότι ψάλλονται κατανυκτικά τροπάρια από το Τριώδιο, που το περιεχόμενό τους διαποτίζεται από βαθιά συναίσθηση της αμαρτωλότητας, πένθος, συντριβή, μετάνοια και θερμή ικεσία για άφεση αμαρτιών.

Εσπερινός Συγγώμης λέγεται, αυτός μόνον, από τους κατανυκτικούς, διότι στο τέλος της ακολουθίας ο λαός ασπάζεται το Ευαγγέλιο ζητώντας από τον Ιερέα συγγώμη και στη συνέχεια και μεταξύ τους, ώστε συχωρεμένοι να αρχίσουν τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Πρόκειται για μια ωραία συνήθεια, που διατηρείται σε πολλές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των Εσπερινών αυτών είναι ότι μετά την Είσοδο και το «Εσπέρας Προκείμενον», αλλάζει ο διάκοσμος της Αγίας Τραπέζης και η στολή του Ιερέως. Από πασχαλινή, λόγω της Κυριακής, γίνεται πένθιμη, λόγω της Τεσσαρακοστής (αλλάζουν τα λευκά με πορφυρά - έφ' όσον τον Χριστό δεν Τον πενθούμε ως άνθρωπο, άλλ' ως Βασιλέα Θεό).

Στο τέλος του Εσπερινού ψάλλονται τα τροπάρια «Θεοτόκε Παρθένε...», «Βαπτιστά του Χριστού...» κ.λπ. και κατακλείονται με την ευχή του Οσίου Έφραϊμ του Σύρου:

«Κύριε καί Δέσποτα της ζωής μου, πνεύμα αργίας, περιεργίας, φιλαρχίας και άργολογίας μη μοι δως. Πνεύμα δε σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, υπομονής και αγάπης χάρισαί μοι τω σω δούλω. Ναι, Κύριε, Βασιλεύ, δώρησαί μοι του όραν τα έμά πταισματα και μη κατακρίνειν τον άδελφόν μου ότι εύλογητός ει εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν»

Λέγοντας την, κάνουμε και τρεις μεγάλες μετάνοιες. Ακολουθούν δώδεκα μικρές, ενώ λέμε μυστικώς το: «Ο Θεός ίλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ» και στο τέλος επαναλαμβάνεται το: «Ναί Κύριε, Βασιλεύ...» κάνοντας και τετάρτη μεγάλη μετάνοια.